

# DERS TANITIM ve UYGULAMA BİLGİLERİ

| Dersin Adı                                                             | Kodu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Yarıyıl | T+U+L<br>(saat/hafta) | Türü ( Z / S ) | Yerel Kredi | AKTS |
|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------------------|----------------|-------------|------|
| Yerinden Edilmiş Topluluklar & Yüksek Öğretimin Değişen Küresel Dinami | PSIR 362                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Bahar   | 03+00+00              | Seçmeli        | 3           | 5    |
| Akademik Birim:                                                        | Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |         |                       |                |             |      |
| Öğrenim Türü:                                                          | Örgün Eğitim                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |         |                       |                |             |      |
| Ön Koşullar                                                            | Yok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |         |                       |                |             |      |
| Öğrenim Dili:                                                          | İngilizce                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |         |                       |                |             |      |
| Dersin Düzeyi:                                                         | Lisans                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |         |                       |                |             |      |
| Dersin Koordinatörü:                                                   | - -                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |         |                       |                |             |      |
| Dersin Amacı:                                                          | <p>Güncel verilere göre yerinden edilmiş kişi sayısı — mülteciler, sığınmacılar, ülke içinde yerinden edilmişler ve vatansızlar dahil — 117.3 milyona ulaşmıştır. Bunların 30.4 milyonu “mülteci” statüsündedir ve mültecilerin yarısından fazlası 18 yaşın altındadır.</p> <p>Bu ders, mültecilerin yükseköğretime erişimine ilişkin küresel, bölgesel ve ulusal dinamikleri incelemektedir. Politika analizi, vaka çalışmaları ve yeni program tasarımları aracılığıyla öğrenciler; bu alandaki yapısal engelleri,olası fırsatları ve eğitimde hak temelli yaklaşımları değerlendirecektir.</p> <p>İlgili tarihsel arka plan ile mevcut hukuki, sosyal ve politik düzenlemelere ilişkin kısa bir girişin ardından, ders Kenya, Malezya, Endonezya, Tayland, ve Türkiye’de yaşayan yerinden edilmiş topluluklara, ayrıca ABD, Birleşik Krallık, Avustralya ile Yeni Zelanda’ya yeni yerleşmiş mültecilere yönelik oluşturulan eğitim programlarına odaklanacaktır. Ders kapsamında yüksek öğretim hakkı evrensel insan hakları bildirgesi çerçevesinde tanımlanacak, bu doğrultuda oluşturulan politikaların kültürlerarası diyaloga yaptığı ve uzun vadede yapacağı katkıların boyutu incelenecektir.</p> |         |                       |                |             |      |
| Dersin İçeriği:                                                        | <ul style="list-style-type: none"><li>• Zorunlu göçe dair güncel anlatılar/ terminoloji/ data</li><li>• Küresel yükseköğretim eğilimleri uygulamaları -Evrensel İnsan Hakları temelinde eğitim</li><li>• Dünya genelinde kentsel alanlarda ve kamplarda yaşayan mülteciler için oluşturulan mevcut yükseköğretim diploma programları</li><li>• Medya için yeni anlatı arayışları</li><li>• Toplumsal/kamusal söylemin dönüşümü için savunuculuk çalışmaları</li><li>• Uzaktan öğrenme/diploma programlarına yönelik yenilikçi öneriler ve öngörüler</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |         |                       |                |             |      |
| Dersin Öğrenme Çıktıları (ÖÇ):                                         | <ul style="list-style-type: none"><li>• <b>1-</b> Zorunlu nüfus hareketliliğiyle ilgili temel hukuki terimleri, kavramları ve yaklaşımları tanımlamak.</li><li>• <b>2-</b> Yükseköğretimdeki küresel eğilimleri analiz etmek ve yorumlamak.</li><li>• <b>3-</b> Dünyanın çeşitli bölgelerinde yerinden edilmiş topluluklar için tasarlanmış mevcut yükseköğretim diploma programlarını karşılaştırmak.</li><li>• <b>4-</b> Yerinden edilmiş topluluklar için yükseköğretimde yeni yaklaşımlar geliştirebilecek düzeyde temel bir kavrayış sergilemek.</li><li>• <b>5-</b> Alternatif diploma programlarının oluşturulması sürecine katkıda bulunmak.</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |                       |                |             |      |
| Dersin Öğrenme Yöntem ve Teknikleri                                    | <p>Öğretim elemanı derslerde PowerPoint sunumları yapacak, haftalık konu başlıkları ve okumalara ilişkin grup tartışmalarını yönlendirecektir. Sonrasında grup tartışmalarının değerlendirilmesi amacıyla sınıf içi diyalogu yönetecektir. Bazı haftalar dünyanın farklı ülkelerinden konuk konuşmacı ve öğrenciler bu tartışmalara canlı olarak bağlanacaklardır.. Öğrenciler dönem başında belirlenen spesifik bir proje üzerinde çalışıp, 3 dakikalık bir sunum hazırlayıp, bu sunumu yazılı ve görsel olarak öğretim elemanı ile paylaşacaklardır. Öğretim elemanı bu süreçte öğrencilerle birebir yönlendirme toplantıları yapacaktır. Öğrencilerin performansı proje, sınıf içi katılım, haftalık küçük sınavlar, tartışmalar gibi çoklu araçlarla dönem boyunca değerlendirilecektir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |         |                       |                |             |      |

## HAFTALIK PROGRAM

| Hafta | Konular                                              | Ön Hazırlık                                                                                                                    |
|-------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | Giriş: Terimler, İstatistikler ve Yanlış Yansıtımlar | “Mid-Year Trends 2025” UNHCR Report: <a href="https://www.unhcr.org/mid-year-trends">https://www.unhcr.org/mid-year-trends</a> |

|    |                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----|----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2  | Yükseköğretimde Küresel Görünüm & BM'nin 15by30 Gündemi              | Generative AI in Higher Education: A Global Perspective of Institutional Adoption Policies and Guidelines by Yueqiao Jin et al. (2024) Jin, Y., Aman, M. A., Kasiyanto, S., & Qu, Y. (2024). Generative AI in higher education: A global perspective of institutional adoption policies and guidelines. Discover Education, 3, Article 31. <a href="https://doi.org/10.1186/s44217-024-00155-8">https://doi.org/10.1186/s44217-024-00155-8</a>                                                                                                                 |
| 3  | Engeller, Süper-Dezavantaj, Toplumsal Cinsiyet, Irk ve Kesişimsellik | Morrice, L. (2025). Racialised borders in refugee access to Higher education in the UK: post-colonial logics in contemporary borders and bordering practices (Version 1). University of Sussex. <a href="https://hdl.handle.net/10779/uos.28533494.v1">https://hdl.handle.net/10779/uos.28533494.v1</a> The Urgency of Intersectionality, Kimberle Crenshaw, TED <a href="https://www.youtube.com/watch?v=aK0e5-U5Q2o">https://www.youtube.com/watch?v=aK0e5-U5Q2o</a>                                                                                         |
| 4  | Ülke Profilleri I: Malezya, Endonezya ve Tayland                     | Opening Universities for Refugees, Gul Inanc, TEDx <a href="https://www.youtube.com/watch?v=8vkAAw1Qkw4">https://www.youtube.com/watch?v=8vkAAw1Qkw4</a> Country reports <a href="http://www.initiativeour.org">www.initiativeour.org</a> Chapman, J. M., Duncan, R. C., Carson, J. K., & Birtwell, J. J. (2022). A multi-stakeholder approach to connecting and equipping refugees for tertiary education in Malaysia: The CERTE Bridge Course. In G. Inanc & T. Lewis (Eds.), Forced Displacement and NGOs in Asia and the Pacific (pp.160-176 ). Routledge. |
| 5  | Ülke Profilleri II: UK, Avustralya ve Yeni Zelanda                   | Country reports <a href="http://www.initiativeour.org">www.initiativeour.org</a> Perales, F., Kubler, M., Xiang, N., & Tomaszewski, W. (2021). Understanding access to higher education amongst humanitarian migrants in Australia. National Centre for Student Equity in Higher Education (NCSEHE), University of Queensland. <a href="https://www.ncsehe.edu.au/app/uploads/2021/03/Perales_UQ_HumanitarianMigrants_FINAL.pdf">https://www.ncsehe.edu.au/app/uploads/2021/03/Perales_UQ_HumanitarianMigrants_FINAL.pdf</a>                                   |
| 6  | Ülke Profilleri III: ABD                                             | Abdo, D. (2023). Teaching tragedy: Toward a pedagogy of accountability — The Every Campus a Refuge model. B. Murray, M. Brill-Carlat, & M. Höhn (Eds.), Migration, displacement, and higher education: Now what? (pp. 185-193). Palgrave Macmillan. <a href="https://doi.org/10.1007/978-3-031-12350-4_15">https://doi.org/10.1007/978-3-031-12350-4_15</a>                                                                                                                                                                                                    |
| 7  | Ülke Profilleri IV: Türkiye                                          | Topaloğlu, H., & Özdemir, M. (2020). Mültecilerin eğitime erişimleri sürecinde yaşadıkları sorunlar ve sosyal içerilme beklentileri. Turkish Studies, 15(3), 2033-2059. <a href="https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.42697">https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.42697</a>                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 8  | Ülke Profilleri V: Kenya                                             | Giles, W. (2018). The Borderless Higher Education for Refugees Project: Enabling refugee and local Kenyan students in Dadaab to transition to university education. Journal on Education in Emergencies, 4(1), 164-184. <a href="https://hdl.handle.net/2451/42485">https://hdl.handle.net/2451/42485</a>                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 9  | Mülteci Öğrencilerin Sesleri                                         | UNHCR. (2019). Refugee student voices: DAFI annual report 2018 – Refugee students and higher education. United Nations High Commissioner for Refugees. <a href="https://www.unhcr.org/sites/default/files/legacy-pdf/5d7f61097.pdf">https://www.unhcr.org/sites/default/files/legacy-pdf/5d7f61097.pdf</a>                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 10 | Toplum Temelli Katılımcı Projelerde Etik Yaklaşım                    | Centre for Asia Pacific Refugee Studies (CAPRS) & R-SEAT. (2023). Guidelines for co-produced research with refugees and                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|    |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                               | other people with lived experience of displacement. University of Auckland. <a href="http://cdn.auckland.ac.nz/assets/arts/research/our-research/caprs/CAPRS_RSEAT_Guide_lines-for-Co-Produced-Research.pdf">http://cdn.auckland.ac.nz/assets/arts/research/our-research/caprs/CAPRS_RSEAT_Guide_lines-for-Co-Produced-Research.pdf</a> |
| 11 | Geniş Toplum Katılımı & Savunuculuk I                         | Welcome Packet, Certificate in advancing the role of community stakeholders in refugee integration, Training overview, Workbook, 2023, ECAR                                                                                                                                                                                             |
| 12 | Geniş Toplum Katılımı & Savunuculuk II                        | Grabska, K., & Clark-Kazak, C. R. (Eds.). (2022). Pp 29-55 Documenting displacement: Questioning methodological boundaries in forced migration research. McGill-Queen's University Press. <a href="https://doi.org/10.1515/9780228009498">https://doi.org/10.1515/9780228009498</a>                                                     |
| 13 | Risk Altındaki Akademisyenler                                 | Promoting Higher Education Values, A guide for Discussion, Scholars at Risk, 2025                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 14 | Gelecek, Göç ve 21. yy'da Üniversitelerin Yeni Sorumlulukları | Pérez-Segura, V (2025). The elusive climate migrant: Symbolic geographies in comparative migration studies. Comparative Migration Studies, 13, Article 89. <a href="https://doi.org/10.1186/s40878-025-00489-1">https://doi.org/10.1186/s40878-025-00489-1</a>                                                                          |

Kadir Has Üniversitesi'nde bir dönem 14 haftadır, 15. ve 16. hafta sınav haftalarıdır.

## ZORUNLU ve ÖNERİLEN OKUMALAR

“Mid-Year Trends 2025” UNHCR Report: <https://www.unhcr.org/mid-year-trends>

Jin, Y., Aman, M. A., Kasiyanto, S., & Qu, Y. (2024). Generative AI in higher education: A global perspective of institutional adoption policies and guidelines. Discover Education, 3, Article 31. <https://doi.org/10.1186/s44217-024-00155-8>

Morrice, L. (2025). Racialised borders in refugee access to Higher education in the UK: post-colonial logics in contemporary borders and bordering practices (Version 1). University of Sussex. <https://hdl.handle.net/10779/uos.28533494.v1>

The Urgency of Intersectionality, Kimberlé Crenshaw, TED: <https://www.youtube.com/watch?v=akOe5-UsQ2o>

Opening Universities for Refugees, Gul Inanc, TEDx: <https://www.youtube.com/watch?v=8vkAAw1Qkw4>

Country reports: [www.initiativeour.org](http://www.initiativeour.org)

Chapman, J. M., Duncan, R. C., Carson, J. K., & Birtwell, J. J. (2022). A multi-stakeholder approach to connecting and equipping refugees for tertiary education in Malaysia: The CERTE Bridge Course. In G. Inanc & T. Lewis (Eds.), Forced Displacement and NGOs in Asia and the Pacific (pp.160-176). Routledge.

Perales, F., Kubler, M., Xiang, N., & Tomaszewski, W. (2021). Understanding access to higher education amongst humanitarian migrants in Australia. National Centre for Student Equity in Higher Education (NCSEHE), University of Queensland. [https://www.ncsehe.edu.au/app/uploads/2021/03/Perales\\_UQ\\_HumanitarianMigrants\\_FINAL.pdf](https://www.ncsehe.edu.au/app/uploads/2021/03/Perales_UQ_HumanitarianMigrants_FINAL.pdf)

Abdo, D. (2023). Teaching tragedy: Toward a pedagogy of accountability — The Every Campus a Refuge model. In B. Murray, M. Brill-Carlat, & M. Höhn (Eds.), Migration, displacement, and higher education: Now what? (pp. 185–193). Palgrave Macmillan. [https://doi.org/10.1007/978-3-031-12350-4\\_15](https://doi.org/10.1007/978-3-031-12350-4_15)

Topaloğlu, H., & Özdemir, M. (2020). Mültecilerin eğitime erişimleri sürecinde yaşadıkları sorunlar ve sosyal içerilme beklentileri. Turkish Studies, 15(3), 2033-2059.

<https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.42697>

Giles, W. (2018).

The Borderless Higher Education for Refugees Project: Enabling refugee and local Kenyan students in Dadaab to transition to university education.

Journal on Education in Emergencies, 4(1), 164-184.

<https://hdl.handle.net/2451/42485>

UNHCR. (2019).

Refugee student voices: DAFI annual report 2018 – Refugee students and higher education.

United Nations High Commissioner for Refugees.

<https://www.unhcr.org/sites/default/files/legacy-pdf/5d7f61097.pdf>

Centre for Asia Pacific Refugee Studies (CAPRS) & R-SEAT. (2023).

Guidelines for co-produced research with refugees and other people with lived experience of displacement.

University of Auckland.

[https://cdn.auckland.ac.nz/assets/arts/research/our-research/caprs/CAPRS\\_RSEAT\\_Guidelines-for-Co-Produced-Research.pdf](https://cdn.auckland.ac.nz/assets/arts/research/our-research/caprs/CAPRS_RSEAT_Guidelines-for-Co-Produced-Research.pdf)

Grabska, K., & Clark-Kazak, C. R. (Eds.). (2022). pp. 29-55

Documenting displacement: Questioning methodological boundaries in forced migration research.

McGill-Queen's University Press.

<https://doi.org/10.1515/9780228009498>

Scholars at Risk. (2025).

Promoting Higher Education Values: A Guide for Discussion.

Pérez-Segura, V. (2025).

The elusive climate migrant: Symbolic geographies in comparative migration studies.

Comparative Migration Studies, 13, Article 89.

<https://doi.org/10.1186/s40878-025-00489-1>

## DİĞER KAYNAKLAR

UNHCR, UNRWA, IOM websiteleri- haftalık ziyaret

## DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

| Yarıyıl İçi Çalışmaları                   | Sayı      | Katkı Payı (%) |
|-------------------------------------------|-----------|----------------|
| Proje                                     | 1         | 30             |
| Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar | 13        | 70             |
| <b>Total:</b>                             | <b>14</b> | <b>100</b>     |

## İŞ YÜKÜ HESAPLAMASI

| Etkinlikler                               | Sayısı | Süresi (saat) | Toplam İş Yüğü (saat) |
|-------------------------------------------|--------|---------------|-----------------------|
| Ders Saati                                | 14     | 3             | 42                    |
| Arazi Çalışması                           | 1      | 6             | 6                     |
| Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler      | 13     | 3             | 39                    |
| Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar | 13     | 3             | 39                    |
| <b>Toplam İş Yüğü (saat):</b>             |        |               | <b>126</b>            |

1 AKTS = 25 saatlik iş yükü

## PROGRAM YETERLİLİKLERİ (PY) ve ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) İLİŞKİSİ

| #   | PY1 | PY2 | PY3 | PY4 | PY5 | PY6 | PY7 | PY8 | PY9 | PY10 | PY11 | PY12 | PY13 |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|------|------|
| OC1 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |      |
| OC2 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |      |
| OC3 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |      |
| OC4 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |      |
| OC5 |     |     |     |     |     |     |     |     |     |      |      |      |      |

**Katkı Düzeyi:** 1 Düşük, 2 Orta, 3 Yüksek